

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 750/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], Advokátska kancelária, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015, ktorou žiada vydať tento nález:

„I. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. 01. 2015 sp. zn. 2Cob/205/2014, porušené bolo.

II. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. 01. 2015 sp. zn. 2Cob/205/2014 sa zrušuje a zároveň sa zrušujú rozhodnutia, z ktorých vychádza, a to rozsudok Okresného súdu Michalovce zo dňa 04. 10. 2013 sp. zn. 18 Cb/88/2012.

III. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia v sume 355,72 €.. na účet právneho zástupcu sťažovateľa [REDAKOVANÉ] do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh, sťažovateľka bola ako žalobkyňa účastníčkou konania vedeného Okresným súdom Michalovce (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 Cb 88/2012 proti spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), v ktorom sa domáhala zaplatenia sumy 217 119,01 € so 14,25 % úrokom z omeškania od 17. marca 2008 do zaplatenia. Žalobu odôvodňovala tým, že jej právny predchodca (zaniknutá spoločnosť [REDAKOVANÉ]) uzatvoril ako zhotoviteľ (ďalej len „zhotoviteľ“) so žalovaným ako objednávateľom zmluvu o dielo č. 2/26/Z/07 z 9. novembra 2007 v znení dodatkov č. 1 a č. 2 (ďalej len „zmluva o dielo“), ktorej predmetom boli stavebné práce na stavbe Rezidencia Cassovar – Komplex Cassovar, I. etapa (ďalej len „stavba“). Zhotoviteľ sa touto zmluvou zaviazal pre objednávateľa zrealizovať SO 20 – výkop jamy vrátane dopravy a uloženia vybúraných hmôt na skládku, zhotovenie štrkového vankúša a obsypov v termíne

od 15. novembra 2007 s dokončením 31. marca 2008. Cena diela bola dohodnutá, pokiaľ ide o výkop, na sumu 4 100 000 Sk bez DPH, pokiaľ ide o zhotovenie vankúša, na sumu 870 000 Sk bez DPH a za množstvo obsypov 2 405 m³ bola dohodnutá cena 216 450 Sk bez DPH. V zmluve o dielo bolo ďalej dohodnuté, že táto cena objektu SO 20 neobsahuje cenu za dopravu a uloženie vybúraných hmôt na skládke, ktoré si zhotoviteľ bude účtovať na základe skutočne zhotovených a zástupcom objednávateľa odsúhlasených výkonov. Fakturácia bola dohodnutá jedenkrát mesačne vždy k poslednému dňu mesiaca, mal byť vyhotovovaný súpis vykonaných prác a dodávok, daňový doklad a čiastková faktúra so 40-dňovou splatnosťou, ktorá plynula od doručenia faktúry. Zhotoviteľ vykonané práce fakturoval faktúrou č. 3108000014 z 5. februára 2008 splatnou 16. marca 2008 na sumu 6 540 927,30 Sk, ku ktorej priložil súpis vykonaných prác vyhotovených v decembri 2007. Faktúru žalovaný neuhradil a vrátil zhotoviteľovi. Sťažovateľka v priebehu konania vzala žalobu v časti o zaplatenie sumy 28 701,25 € s príslušenstvom späť. Žalovaný sa v konaní okrem iného bránil námietkou premlčania. Tvrdil, že žaloba doručená okresnému súdu 14. marca 2012 bola podaná po uplynutí štvorročnej premlčacej lehoty, ktorá nezačala plynúť až dňom nasledujúcim po dni splatnosti nesprávne vystavenej faktúry (t. j. 17. marca 2008), ktorá neobsahovala súpisy prác, ale už dňom nasledujúcim po zrealizovaní fakturovaných prác (t. j. 19. decembra 2007, resp. 22. decembra 2007). Podľa názoru sťažovateľky k premlčaniu nedošlo, pretože je potrebné vziať do úvahy prax medzi účastníkmi, pokiaľ ide o doručovanie faktúr, ako aj samotnej fakturácie na predmetnom diele a aj to, či dielo bolo alebo nebolo odovzdané. Obranu žalovaného vznesením námietky premlčania považovala sťažovateľka aj za rozpornú s dobrými mravmi.

Okresný súd rozsudkom č. k. 18 Cb 88/2012-356 zo 4. októbra 2013 žalobu v časti o zaplatenie 188 417,76 € s úrokom z omeškania zamietol, v časti o zaplatenie 28 701,25 € s úrokom z omeškania zastavil, rozhodol o náhrade trov konania a o poplatkových otázkach. Dospel k záveru, že nárok sťažovateľky na zaplatenie sumy 188 417,76 € s úrokom z omeškania je premlčaný. V odôvodnení rozhodnutia uviedol:

«Začiatok plynutia premlčacej doby je daný a posudzovaný objektívne. Teda na začiatok plynutia premlčacej doby nebudú mať vplyv také skutočnosti, či oprávnený mohol uskutočniť právny úkon, alebo vykonať právo, alebo mu v tom bránili rôzne

okolnosti, alebo či mal vedomosť o možnosti uskutočniť právny úkon, alebo vykonať právo. ...

Pri práve na plnenie záväzku, ako je to v tomto prípade, je premlčacia doba upravená osobitne. V... ust. § 392 ods. 1 (zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v platnom znení; ďalej len „Obchodný zákonník“, pozn.) v prvej vete je uvedené, že keď záväzok spočíva v plnení je pre začiatok premlčacej doby rozhodujúca doba splatnosti. Pri záväzkoch je možnosť uplatnenia práva na súde najskôr v čase, keď záväzok je splatný, lebo skôr nemožno podať ani žalobu na plnenie. Premlčacia doba začína plynúť, keď je možné podať žalobu na súde, teda deň nasledujúci po splatnosti záväzku.

Časom plnenia je vymedzenie časového obdobia, v ktorom je dlžník povinný splniť svoj záväzok. Tomuto časovému obdobiu hovoríme aj ako doba splatnosti, t.j. čas, kedy dlžník je povinný záväzok splniť. ...

V danom prípade súd skúmal ako bola dohodnutá splatnosť záväzku medzi účastníkmi v samotnej zmluve.

V samotnej zmluve o dielo v bode VI. 1. je stanovené: Spôsob fakturácie: 1 x mesačne (vždy k poslednému dňu v mesiaci) vyhotovovať súpis vykonaných prác a dodávok a daňový doklad - čiastkovú faktúru so splatnosťou 40 dní. V bode VI. 2. je stanovené: Splatnosť faktúry: 40 dní od doručenia faktúry.

Vo všeobecných zmluvných podmienkach, ktoré tvoria prílohu č. 1 k zmluve v článku VI. 1. je stanovené: Zhotoviteľ bude 1 x mesačne (vždy k poslednému dňu v mesiaci) vyhotovovať súpis vykonaných prác a dodávok a daňový doklad - čiastkovú faktúru so splatnosťou 40 dní, odo dňa jej doručenia objednávateľovi po odsúhlasení súpisu skutočne vykonaných prác a zabudovaných materiálov príslušným zástupcom objednávateľa a v zmysle odsúhlaseného ponukového rozpočtu, ktoré predloží spolu so zisťovacím súpisom a dokladmi požadovanými v tejto zmluve objednávateľovi. Poverený zástupca objednávateľa odsúhlasí zhotoviteľovi do 5 pracovných dní od predloženia objednávateľovi, súpis prác na spracovanie čiastkovej faktúry. Zhotoviteľ dostane zaplatené za množstvá skutočne vykonaných prác pri použití jednotkových cien uvedených v prílohe k zmluve o dielo. Zaplatenie čiastkovej faktúry neznamena prevzatie časti diela objednávateľom (č. l. 75). ...

... V citovanej zmluve a VZP bola dohodnutá splatnosť so splnením niekoľkých podmienok, teda ako vedľajšie dojednanie v zmluve. Jedná sa o nasledujúce podmienky :

1. vyhotovenie súpisu prác zhotoviteľom posledný deň mesiaca a vyhotovenie čiastkovej faktúry.

2. odsúhlasenie súpisu prác v lehote 5 pracovných dní objednávateľom od jeho predloženia zhotoviteľom.

3. uplynutie 40 dní od doručenia faktúry objednávateľovi. ...

Stavbyvedúci právneho predchodcu zhotoviteľa [REDAKOVANÉ], ktorý je podpísaný na súpise vykonaných prác vyššie citovaných, na pojednávaní dňa 4.10.2013 uviedol, že práce, ktoré sú uvedené v súpisoch k faktúre č. 14 boli riadne vykonané... Svedok ďalej uviedol, že bolo sľúbené zo strany objednávateľa, že tieto práce budú uhradené, keď sa to dotiahne zmluvne.

Svedok [REDAKOVANÉ], stavbyvedúci objednávateľa na uvedenom diele uviedol, že vždy ku koncu mesiaca sa vyhotovoval súpis prác, ktorý vyhotovil stavbyvedúci zhotoviteľa a svedok ho podpísal. ...

V danom prípade mohla nastať splatnosť faktúr pri splnení vyššie citovaných troch podmienok dohodnutých v zmluve. V samotných VZP nie je stanovené, kedy je zhotoviteľ povinný faktúru odoslať (dátum od jej vystavenia), len je dohodnuté, že splatnosť nastane po 40 dňoch od jej doručenia objednávateľovi. ...

... pokiaľ sa týka odosielania faktúr, je potrebné vychádzať z praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, teda pri použití pravidla, ktoré je upravené v ods. 3 citovaného § 266 Obchodného zákonníka.

Z prehľadu fakturácie predloženej žalobcom (č. l. 240-242) je zrejmé, že žalobca ako zhotoviteľ faktúry odosielal objednávateľov i v deň vystavenia, resp. deň nasledujúci po vystavení...

V danom prípade súpisy vykonaných prác za mesiac december 2007 mali byť vystavené 31. 12. 2007, ktorý deň bol pondelok. 5 pracovných dní na odsúhlasenie súpisu prác objednávateľom uplynulo 8.1.2008. 2 dni na doručenie uplynulo 10.1.2008. 40 dní od doručenia uplynulo dňom 19. 2. 2008, kedy mohla nastať splatnosť tejto faktúry podľa podmienok dohodnutých v samotnej zmluve. Premlčacia doba podľa ust. § 392 ods. 1

Obchodného zákonníka začala plynúť 19.2.2008 a skončila 20.2.2012. keďže 19.2.2012 je nedeľa. Žaloba bola doručená súdu 14.3.2012, teda po uplynutí premlčacej doby. ...

Žalobca vo svojom podaní zo dňa 30. 6. 2013 (č. l. 239) v článku IV. bod 3 udáva, že je potrebné rozlišovať právo na vystavenie faktúry ktoré vzniklo 1.1.2008 od práva na samotné zaplatenie, ktoré vzniklo 18.3.2008. Súd sa stotožňuje s názorom, že z hľadiska premlčania je potrebné odlišovať právo veriteľa vyzvať dlžníka k plneniu (vystaviť faktúru) od práva na samotné plnenie. U každého z týchto práv plynie premlčacia doba samostatne.

V danom prípade právo na vystavenie faktúry vzniklo ako konštatuje žalobca dňa 1. 1.2008, teda premlčacia doba u tohto práva uplynula 2.1.2012. Podľa názoru súdu, pokiaľ nárok na vystavenie faktúry je premlčaný, v tomto prípade má premlčanie priamy vplyv aj na vynútitelnosť samotného záväzku, samotného práva na plnenie, ktoré veriteľovi nemožno priznať, keďže záväzok sa nemohol stať splatným.

Žalobca na pojednávaní dňa 4.10.2013 predložil súdu zápis z jednania zo dňa 13.2.2008, predmetom ktorého bola problematika navýšenia množstva výkopov, navýšenia ceny za prevoz a navýšenia ceny za dodatočné búranie betónových základov, z ktorého je zrejmé, že objednávateľ navrhol zhotoviteľovi navýšenia množstva výkopov vo výške 2.300 m³, navýšenie ceny za zväčšený presun vo výške 108.000,- Sk a navýšenie množstva betónov vo výške 300 m³, čo predstavuje čiastku 419.700,- Sk (č. l. 343). V závere tohto záznamu je uvedené, že zhotoviteľ sa k nemu písomne vyjadrí do 18.2.2008. Zhotoviteľ nepredložil súdu žiaden písomný záznam k tomuto jednaniu.

Podľa § 407 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak dlžník písomne uzná svoj záväzok, plynie nová 4-ročná premlčacia doba od tohto uznania. Ak sa uznanie týka iba časti záväzku, plynie nová premlčacia doba ohľadne tejto doby.

Pokiaľ by súd považoval tento zápis s jednania zo dňa 13.2.2012 za čiastočné uznanie záväzku zo strany objednávateľa, 4-ročná premlčacia doba by uplynula dňom 13.2.2012. ...

Keďže v danom prípade žalovaný vzniesol námietku premlčania po uplynutí premlčacej doby a premlčacia doba uplynula najneskôr 20.2.2012 a žaloba bola doručená súdu 14.3.2012, súd žalobu zamietol do výšky istiny 188.417,76 EUR s príslušenstvom

v súlade s ustanovením § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka, tak ako je to uvedené vo výroku I. rozsudku.»

Pokiaľ sťažovateľka argumentovala tým, že vznesenie námietky premlčania žalovaným je v rozpore s dobrými mravmi, resp. zásadami poctivého obchodného styku, okresný súd sa s jej názorom nestotožnil: „... dôvodne vznesenú námietku premlčania nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru súdu aplikácia ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri vznesenej námietke premlčania by musela byť odôvodnená mimoriadnymi okolnosťami prípadu, čo v danom prípade nebolo preukázané. Pokiaľ sa týka aj tvrdenia žalobcu, že vznesenie námietky premlčania je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, súd sa nestotožňuje s týmto názorom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka, výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

V porovnaní s § 3 Občianskeho zákonníka, ktorý zakazuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, v prípade ust. § 265 Obchodného zákonníka ide o konkretizáciu a prispôsobenie tohto pojmu na oblasť obchodných vzťahov. V prípade § 265 nemôže ísť o rozpor s dobrými mravmi vôbec, ale vždy musí byť preukázaný zreteľný rozpor so zásadami poctivého obchodného styku. Právo namietnuť premlčanie nároku je právom, ktoré je upravené v hmotnom práve v ust. § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka. Vznesenie tejto námietky je v súlade so zákonom. Aplikácia ustanovenia § 265 by nebola prostriedkom ochrany, ale stalo by sa prostriedkom, ktorý by výrazne narušil právnu istotu účastníkov obchodných záväzkových vzťahov. Riadne a včasné uplatnenie nárokov je jedným zo základných zásad poctivého obchodného styku. Preto správanie, ktoré vedie k porušeniu tejto zásady nemožno považovať ako konanie v rozpore s poctivým obchodným stykom. Pri posudzovaní rozporu so zásadami poctivého obchodného styku k vznesenej námietke premlčania je potrebné brať do úvahy aj ustanovenie samotnej zmluvy, VZP, konkrétne v bode V.4., kde medzi účastníkmi je dohodnuté, že každá zmena predmetu diela a naviac práce, musia byť vecne a finančne vopred odsúhlasené a upravené písomným dodatkom k zmluve. Žalobca ako zhotoviteľ mal dodržať toto ustanovenie zmluvy a pokiaľ by sa jednalo aj o naviac práce, tieto mal odsúhlasiť vopred. Tvrdenie žalobcu, že odsúhlasenie

súpisov prác zmaril objednávateľ, teda odmietol ich odsúhlasiť, je iba účelové, keďže vyššie vypočutí svedkovia toto nepotvrdili a žalobca nevedel predložiť súdu žiaden dôkaz o tom, kedy odoslal, predložil súpisy vykonaných prác na odsúhlasenie objednávateľovi. Samotný záznam z jednania zo dňa 13.2.2008 (č. l. 343) potvrdzuje, že nárok žalobcu je sporný a bolo potrebné tento doriešiť. Tak žalobca ani žalovaný nepredložili súdu ani záznam o odovzdaní predmetu diela, aj keď obidvaja tvrdili, že dielo bolo riadne ukončené. Vo VZP v článku VIII. 22. bolo dohodnuté, že po ukončení diela má byť spísaný zápis o odovzdaní a prevzatí diela.“

Proti tomuto rozsudku vo vzťahu k výrokom o zamietnutí žaloby a náhrade trov konania podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Podľa argumentácie sťažovateľky pre určenie, kedy bol žalovaný povinný splniť žalovaný dlh, treba vychádzať zo zmluvy o dielo, ktorá predpokladá pre začatie plynutia doby splatnosti doručenie faktúry, pričom fakturovaná suma je splatná na 40. deň po jej doručení (t. j. 18. marca 2008), pretože hoci bola vrátená, bola žalovanému doručená znova 24. mája 2010. Žalovaný v konaní nenamietal, že by sťažovateľka práce nevykonala, bránil sa iba tým, že súpisy prác neboli podpísané. Sťažovateľka predložila odvolaciemu súdu na potvrdenie svojich právnych názorov na vec aj odborný právny posudok [REDACTED], z katedry obchodného práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach z 30. apríla 2014, zo záverov ktorého vyplýva, že vo veci sťažovateľky (s ohľadom na obsah zmluvy o dielo) splatnosť záväzku nastala až splatnosťou faktúry (16. marca 2008), a preto nárok sťažovateľky uplatnený na súde (14. marca 2012) nie je premlčaný.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015 rozsudok okresného súdu v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov odvolacieho konania.

Tento rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručený 6. marca 2015.

Sťažovateľka sťažnosť na porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015 odôvodnila tým, že toto rozhodnutie je arbitrárne a svojvoľné, je založené na nesprávnom vyhodnotení skutkového stavu a nesprávnom právnom posúdení a je nedostatočne odôvodnené. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil iba odkazom na rozhodnutie okresného súdu, ktoré však dostatočne neobjasňuje dôvody zamietnutia žaloby. Z rozhodnutia krajského súdu a ani okresného súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu bola zamietnutá žaloba, aj pokiaľ ide o príslušenstvo pohľadávky, keďže právo na jeho zaplatenie sa premlčuje samostatne vo vzťahu ku každej jednotlivej splátke úrokov, tak ako vznikajú (denne) nezávisle od premlčania istiny. Právnym posúdením veci bolo sťažovateľke odňaté právo vyzvať dlžníka na plnenie (vystaviť faktúru). Krajský súd rozhodol bez toho, aby sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, svojvoľne vyložil a aplikoval zákonné ustanovenia, čím poprel účel a význam zákona. Sťažovateľka zároveň navrhla ústavnému súdu dočasným opatrením odložiť vykonateľnosť rozsudku krajského súdu č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015 s odôvodnením, že jej hrozí ujma vymožením priznanej náhrady trov konania žalovanému vo výške 13 237,51 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods.1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia týchto práv rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015 s odôvodnením, že toto rozhodnutie je arbitrárne a svojvoľné, je založené na nesprávnom vyhodnotení skutkového stavu a nesprávnom právnom posúdení veci a je nedostatočne odôvodnené.

Krajský súd rozsudok č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015 odôvodnil takto:

„Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, ktorý žalobu o zaplatenie sumy 188.417.76 eur zamietol.

Zásadnou otázkou pre posúdenie opodstatnenosti odvolania žalobcu bolo to, či súd prvého stupňa postupoval v konaní správne, keď návrh žalobcu na zaplatenie sumy 188.417,96 eur zamietol z dôvodu žalovaným vznesenej námietky premlčania.

Z obsahu návrhu na začatie konania vyplýva, že práce, ktorých zaplatenia sa žalobca domáha boli vykonané na základe ústnej dohody zástupcov spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] a vedením stavby žalovaného.

Vykonané navyše práce spoločnosťou [REDACTED] [REDACTED] pre odporcu oproti zmluve o dielo sú uvedené v Súpise vykonaných prác zo dňa 18. 12. 2007 a 21. 12. 2007 a 21. 12. 2007, pričom ich vykonanie je uvedené tiež v Stavebnom denníku.

Z uvedeného je teda zrejmé, že na vykonanie prác, ktorých zaplatenia sa žalobca žalobou domáha nebola uzavretá písomná zmluva o dielo.

Právne vzťahy medzi účastníkmi konania sa riadia teda ustanoveniami Obchodného zákonníka.

Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

Podľa § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka, premlčaním právo na plnenie povinnosti druhej strany nezaniká, nemôže ho však priznať alebo uznať súd, ak povinná osoba namietne premlčanie po uplynutí premlčacej doby.

Pre okamžik vzniku práva na zaplatenie ceny za vykonanie diela je rozhodujúce ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré určuje, že objednávateľ je povinný zaplatiť zhotoviteľovi cenu za vykonanie diela v dobe dohodnutej v zmluve, ak takáto doba nebola dohodnutá, vzniká nárok na zaplatenie vykonaním diela. ...

Pokiaľ žalobca v konaní poukazoval na obchodnú zvykosť, dôkazné bremeno, že určitá obchodná zvykosť existuje, aký je jej obsah a že sa zachováva, postihuje stranu, ktorá sa tejto zvyklostí dovoláva.

Poukaz žalobcu na faktúru je nedostatočný na preukázanie obchodnej zvyklosti, pretože samotná faktúra je len účtovný doklad, ktorému nie je možné pripisovať účinky dvojstranného právneho úkonu. Záväznosť faktúry by bola daná len obsahom dohody strán.

Faktúra, na ktorú žalobca v konaní poukazoval je platobný účtovný doklad, ktorému nemožno pripisovať účinky dvojstranného právneho úkonu. Jej závažnosť je daná obsahom dohody strán.

Od samotnej skutočnosti, že žalobca hodnotu stavebných prác žalovanému fakturoval a na faktúre uviedol lehotu zaplatenia ceny za vykonané práce, nemožno odvodzovať zvyklosť alebo prax, ktorú strany medzi sebou mali a teda ani úmysel strán.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa výroku o zamietnutí žaloby do výšky 188.417,76 eur so 14,25% úrokom z omeškania a výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Pokiaľ sťažovateľka vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu zdôrazňuje nedostatočnosť jeho odôvodnenia, je potrebné aj v tomto prípade pri posudzovaní ústavnej opodstatnenosti tejto argumentácie vychádzať z tohto stabilne zaujímaného právneho názoru ústavného súdu.

V prípade rozhodnutia krajského súdu vo veci sťažovateľky sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa v odôvodnení mohol obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade je potrebné posudzovať odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v jednote s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa. V prípade sťažovateľky obe tieto rozhodnutia ako celok dostatočne reagovali na všetky jej argumenty uvádzané v priebehu súdneho konania. Argumentácia sťažovateľky v odvolaní nebola argumentáciou novou a aj s týmito dôvodmi sa dostatočne vysporiadal už súd prvého stupňa. Odvolací súd považoval za správne skutkové zistenia okresného súdu vyplývajúce z vykonaných dôkazov. Svoje rozhodnutie založil na zistení, že fakturované práce boli vykonané najneskôr v období 18. decembra 2007 až 21. decembra 2007, pričom nárok na zaplatenie ceny diela vzniká jeho vykonaním, ako aj na skutkovom závere, podľa ktorého sťažovateľka nepreukázala ňou tvrdenú obchodnú zvyklosť, pokiaľ ide o jej existenciu, obsah a zachovávanie, keď iba samotná faktúra vystavená zhotoviteľom takýmto dôkazom nie je.

V prípade sťažovateľky nejde o prípad, v ktorom by krajský súd formalistickým postupom umožnil presadenie zrejmej nespravodlivosti. Krajský súd, naopak, dôsledne zvažujúc dôkaznú situáciu, poskytol po vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa s ohľadom na žalovaným vznesenú námietku v súlade s princípmi spravodlivosti nakoniec ochranu žalovanému.

Ďalej sa ústavný súd zaoberal aj námietkou sťažovateľky, podľa ktorej krajský súd poprel účel a zmysel právnej úpravy tým, že vo vzťahu k premlčaniu úrokov z omeškania dospel k rovnakému záveru ako vo vzťahu k premlčaniu istiny. Otázka premlčania práva na úroky z omeškania je v súdnej praxi riešená rôzne a názory na túto otázku sa vyvíjajú. Popri názore sťažovateľky, podľa ktorého sa úroky z omeškania premlčujú samostatne, nezávisle od istiny a premlčacia doba začína plynúť každým dňom omeškania, v právnej praxi je vyslovovaný i názor, podľa ktorého sa úroky z omeškania premlčujú ako jediné právo prvým dňom omeškania ako celok, ale aj názor, podľa ktorého sa premlčujú spoločne

s istinou. Názory odlišné od názoru sťažovateľky sú založené na prístupe, podľa ktorého povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania je svojou povahou iba vedľajšia vo vzťahu k hlavnému záväzku, a preto povinnosť platiť úroky z omeškania nevzniká samostatne za každý deň omeškania, ale jednorazovo v deň vzniku omeškania s plnením istiny, čomu nasvedčuje aj zmysel inštitútu premlčania, ktorý spočíva v stimulovaní veriteľa k včasnému uplatneniu jeho práv. Pokiaľ teda krajský súd vo veci sťažovateľky potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny z rovnakých dôvodov ako celok, t. j. tak vo vzťahu k sťažovateľkou uplatnenej istine, ako aj úrokom z omeškania, nemožno dospieť k záveru, že krajský súd týmto postupom poprel zmysel a účel ustanovení Obchodného zákonníka upravujúcich premlčanie.

Právne názory odvolacieho súdu vyjadrené v rozsudku č. k. 2 Cob 205/2014-480 z 30. januára 2015 ani podľa názoru ústavného súdu nevybočujú z medzí pravidiel ústavne konformnej aplikácie ustanovení Zákonníka práce a ide o jeden z možných výkladov.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neexistuje taká príčinná súvislosť, ktoré by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už nebolo potrebné osobitne sa zaoberať návrhom na vydanie dočasného opatrenia, kde sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2015